

ИНСОН ва ҚОНУН

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИНИНГ ҲУҚУҚИЙ ГАЗЕТАСИ

● 2008 йил 22 июль ● сешанба ● № 32 (591) ● e-mail: inson_va_qonun@mail.ru

ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ — ОЛИЙ ҚАДРИЯТ

● 2008 йил — "Ёшлар йили"

ИСТИҚЛОЛ ИМКОНИЯТИ

**Ислон
КАРИМОВ:**

**Мустақиллик
— бизнинг бор-
лигимиз, шону
шуҳратимиз,
эркин ва фаро-
вон келажаги-
миз гаровидир.**

Мамлакатимизда юқори малакали ёш мутахассисларни тайёрлаш давлат сиёсати даражасига олиб чиқилган. Тараққиётга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшадиган, жамиятнинг барча соҳаларини ривожлантиришга кўмак беришга интиладиган ёшларга кенг имконият ва шароитлар, энг асосийси, уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашнинг ҳуқуқий базаси яратилган.

Бугунги кунда ёшларни иш билан таъминлаш дунё миқёсидаги глобал муаммолардан бири ҳисобланади. Дарҳақиқат, давлатнинг асосий вазифаларидан бири ишсизлик даражасини камайтириш ва ёшларни бўш иш ўринларига йўналтиришдан иборатдир.

Мамлакатимизнинг барча олий таълим муассасалари битирувчиларини ўз соҳаси бўйича ишга жойлаштириш масаласи ҳукуматнинг диққат марказида турибди. Жумладан, Вазирлар Маҳкамасининг "Қадрларни давлат грантлари асосида мақсадли тайёрлаш тартиби тўғрисида"ги Низомнинг тасдиқланиши давлат гранти асосида таҳсил олган ва ўқини муваффақиятли битирган ёш мутахассисларни 2005-2006 ўқув йилидан бошлаб иш жойларига тақсимлаш бўйича қатор чора-тадбирлар амалга ошириб келинмоқда. Ушбу низомга мувофиқ ишга тақсимланган битирувчиларга иш бериш томонидан меҳнат қилиш учун шарт-шароитлар яратилади, уй-жой ва ижтимоий таъминот чоралари кўрилади. Шу билан бирга, Низомда ёш мутахассисларнинг меҳнатини рағбатлантириш ҳам назарда тутилади. Бундай имтиёزلардан Тошкент Давлат юридик институти 2005-2006, 2006-2007 ва 2007-2008 ўқув йилларида битирган ёш ҳуқуқшунослар баҳраманд бўлмоқдалар.

Бир неча йилдан буён Тошкент Давлат юридик институти барча вазирлик ва идоралар, ҳуқуқий муҳофаза қилувчи органлар билан ҳамкорлик қилиб келмоқда. Шу ўринда институти билан самарали ҳамкорликни йўлга қўйган Ички ишлар вазирлигини алоҳида таъкидлаш лозим. Вазирликнинг шахсий таркиб билан ишлаш хизмати, жазони ижро этиш бошқармаси, тергов бошқармаси, ҳуқуқбузарликнинг олдинчи олиш бошқармасининг шахсий таркиб билан ишлаш хизмати бўлим-

Тошкент Давлат юридик институти магистрларининг диплом олиш тантанасидан лавҳа

лари бошлиқлари томонидан амалга оширилаётган ишларни алоҳида тилга олиш жоиз. Улар институти битирувчиларини иш билан таъминлаш бўйича масъул ходимлар билан доимий равишда алоқада бўлиб, зарурий маслаҳатлар бериб келишмоқда. Шулар жумласига, жорий йил 25 июнда институтида ички ишлар идораларида ишлаш истагини билдирган битирувчилар билан ўтказилган давра суҳбатини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Ички ишлар вазирлиги тизимига 2007 йил 30 нафардан зиёд ёш ҳуқуқшунос кадрлар ишга қабул қилинган бўлса, жорий йилда бу тизимда ишлаш учун мурожаат қилган битирувчилар сони 120 нафардан ошиб кетди. Йилдан йилга бу кўрсаткичнинг ошиб бориши ёшларга яратилаётган имтиёزلар сифатида қаралиши мумкин.

Рустам ШАРИПОВ,
Тошкент Давлат юридик институти проректори, доцент

АДВОКАТЛИК КАФОЛАТЛАРИ

Суд-ҳуқуқ ислохотларини жадаллаштиришда адвокатура тизими муҳим ўрин эгаллайди. Демократик ҳуқуқий давлатда шахснинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилишнинг асосий кафолати бу малакали адвокатлик ҳимоясига эга бўлишдир. Давлатимизда бу борада конституциявий норма ишлаб чиқилиб, 1996 йил 27 декабрда "Адвокатура тўғрисида", 1998 йил 25 декабрда эса "Адвокатлик фаолиятининг кафолатлари ва адвокатларнинг ижтимоий ҳимояси тўғрисида"ги қонунлар қабул қилинди. Жорий йилнинг 2 майида эса Президентимиз "Ўзбекистон Республикасида Адвокатура институти янада ислохот қилиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонга имзо чеқди. Буларнинг барчаси адвокатура тизими ва адвокатлик фаолиятининг кафолатларини таъминлашда ҳамда ўз касбий вазифаларини амалга оширишда адвокатларга кенгроқ имкониятлар яратишдек улғу мақсадларни ўзида мужжасам этган.

Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти Жиззах филиали томонидан Президентимизнинг "Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси қабул қилинганлигининг 60 йиллигига бағишланган Тадбирлар дастури тўғрисида"ги Фармони талабларидан келиб чиқиб, "Инсоннинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқларини самарали равишда таъминлаш" мавзуида давра суҳбати бўлиб ўтди.

Йиғилишда иштирокчиларга қонун ҳимоячилари томонидан инсон ҳуқуқларини ҳимоялаш юзасидан амалга оширилаётган ишлар бўйича маълумотлар берилди.

Тадбир сўнгида фуқаролар ҳуқуқларини

ҳимоялашда нодавлат-нотижорат ташкилотларининг ролини ошириш юзасидан йиғилганларнинг мулоҳаза ва таклифлари ўрганилди.

Тўлқин ЯНГИБОЕВ,
"Инсон ва қонун" мухбири

Бухоро вилояти адлия бошқармасининг инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўлими томонидан Когон тумани тиббиёт бирлашмасида Президентимизнинг "Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси қабул қилинганлигининг 60 йиллигига бағишланган Тадбирлар дастури тўғрисида"ги Фармони ижросини таъминлаш мақсадида "Инсон ҳуқуқлари — энг олий қадрият" мавзуида учрашув ўтказилди.

Унда сўзга чиққан бошқарма ходимлари Қ.Юллов ҳамда Э.Фофуровлар Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси Ўзбекистон Республикаси мустақилликка эришганидан кейин қўшилган биринчи халқаро-ҳуқуқий ҳужжат эканлиги, шу билан бирга мамлакатимиз инсон

ҳуқуқлари бўйича 60 та асосий ҳужжатга қўшилганлигини, БМТ томонидан бу соҳада қабул қилинган олтинчи асосий халқаро шартнома қатнашчисига айланганлиги тўғрисида фикр юритди.

Махфуза НОРОВА,
Бухоро вилояти адлия бошқармаси ходими

Инсон ҳуқуқлари ва манфаатларини қадрлаш, улуғлаш ва муносиб тарзда ҳимоя қилиш оммавий ахборот воситалари ходимларининг масъулиятли вазифаси ҳисобланади.

Республика Журналистлари ижодий уюшмаси, Ўзбекистон мустақил босма ОАВ ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди, Фуқаролик жамиятини ўрганиш институти, Хоразм вилояти ҳокимлиги томонидан тахририятлар ва журналистлар учун Урганч шаҳрида уюштирилган семинар-машғулот ана шу муҳим мавзуга бағишланди. Юртбошимизнинг "Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси қабул қилинганлигининг 60 йиллигига бағишланган Тадбирлар дастури тўғри-

сида"ги Фармонида белгиланган вазифаларни ижодий тарзда амалга ошириш, умуман, инсон ҳуқуқлари ва манфаатларини муҳофаза қилишда ОАВнинг ўрни ва роли, мазкур мавзунини ёритишнинг долзарб муаммолари анжуманда батафсил ўрганилди.

Анжуман доирасида "Босма оммавий ахборот воситаларида медиа-бизнес юритиш асослари" амалий қўлланмасининг тақдими ҳам бўлиб ўтди.

Абдулла СОБИРОВ,
"Инсон ва қонун" мухбири

МУРОЖААТЛАР «ИНСОН ва ҚОНУН» НИГОҲИДА

16-СОНЛИ БЎЙРУҚ ЮЗАСИДАН ПРОТЕСТ КЕЛТИРИЛДИ

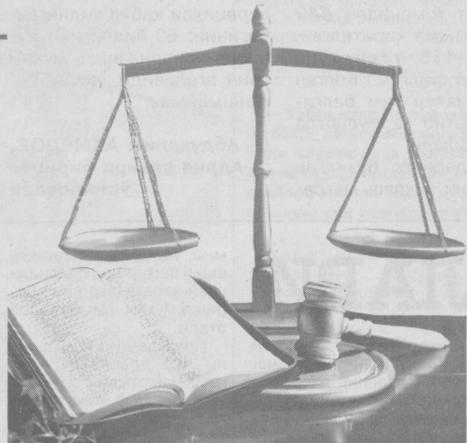
Олтиариқ тумани прокуратураси томонидан тумандаги тиш даволаш поликлиникасида бош шифокор лавозимида фаолият юритиб келётган **Раънохон Мамайтхонованин** ноқонуний ишдан бўшатирилганлиги ҳақида газетанинг 2008 йил 10 июндаги 26(585) сонидида чоп этилган мақола юзасидан текшириш ўтказилди...

Туман соғлиқни сақлаш бўлими мудири Т.Саримсоқовнинг 2008 йил 2 февралдаги 16-сонли буйруғи қонунга зид равишда қабул қилинганлиги аниқланди.

Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг 102-моддаси, 2-бандига биноан, меҳнат шартномаси ходимнинг малакаси етарли бўлмаганлиги ёки соғлиғи ҳолатига кўра бажараётган ишга нолойиқ бўлиб қолиши муносабати билан бекор қилинганда, иш беришчи меҳнат шартномасини бекор қилиш нияти ҳақида ходимни камида икки ҳафта олдин ёзма равишда (имзо чектириб) огоҳлантириши

шарт, деб кўрсатилган талаби бажарилмаган. Шунингдек, Меҳнат кодексининг 181-моддасида ходимга меҳнат интизомини бузганлиги учун иш беришчи хайфсан, ўртача иш ҳақининг 30 фоизидан ортиқ бўлмаган миқдорда жарима, меҳнат шартномасини бекор қилиш (100-моддаси, 2-қисмининг 3 ва 4-бандлари) каби интизомий жазо қўллашга ҳақли. Ушбу моддада назарда тутилмаган интизомий жазо чораларини қўллаш тақиқланади, деб кўрсатилган бўлса-да, буйруқни чиқаришда ушбу модда талаблари бузилган.

Текшириш натижасига кўра 2008 йил 4 июлда

Олтиариқ туман прокуратураси томонидан туман соғлиқни сақлаш бўлими мудири Т.Саримсоқовнинг 2008 йил 2 февралдаги 16-сонли буйруғини бекор қилиш ҳақида протест киритилди.

А. САНГИНОВ,
Фаргона вилояти прокурори вазифасини бажарувчи, адлия маслаҳатчиси

МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК БИЛАН ЁНДОШГАНЛИГИ УЧУН...

Сурхондарё вилояти, Музработ тумани, Халқобод қишлоғида яшовчи **А.Холбоевнинг** Музработ тумани агросаноат касб-хунар коллежи директори вазифасини вақтинча бажарувчи **Ш.Тилововага** нисбатан газетачи ёзган шикоят хатидаги қонунбузилиш ҳолатлари текширув жараёнида қисман ўз тасдиғини топди.

Бундан ташқари, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2008 йил 4 апрелдаги баёнмаси, Марказнинг 2008 йил 12 мартдаги 29/С-сонли буйру-

ғига биноан 2008 йил 27 мартда ўтказилган текширув маълумотномаси ҳамда Сурхондарё вилояти ўрта махсус, касб-хунар таълими ҳудудий бошқармаси-

нинг 2008 йил 17 апрелдаги 16-сонли баённомасига асосланган ҳолда, қайд қилиб ўтилган ҳужжатлар Ш.Тиловова билан тузилган меҳнат шартномасини бекор қилишга асос бўлди.

Юқорида қайд қилиб ўтилган текширув натижаларига кўра, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ўрта махсус, касб-хунар таълими маркази томо-

нидан Музработ туман агросаноат касб-хунар коллежи директори вазифасини вақтинча бажарувчи Ш.Тиловованинг иш фаолияти даврида ўз хизмат вазифасига масъулиятсизлик билан ёндашганлиги оқибатида жиддий қонунбузилиш ҳолатлари содир этилишига йўл қўйганлигини инобатга олиб, ўрта махсус, касб-хунар таълими маркази 2008 йил 30 апрелдаги 183-К-сонли буйруғига биноан у билан тузилган меҳнат шартномасини бекор қилинди.

З.САТТОРОВ,
Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг биринчи ўринбосари, ўрта махсус касб-хунар таълими маркази директори

ТАСДИҒИНИ ТОПДИ

Газетанинг 2008 йил 27 май сонидида чоп этилган "Эски новвойхона биноси" сарлавҳали мақолада келтирилган ҳолатлар тегишли мутахассислар томонидан атрафлича ўрганиб чиқилди.

Ўрганиш давомида ҳақиқатан ҳам мақолада келтирилган ҳолатлар ўз тасдиғини топди. Ушбу низоли иш жойларда мутасадди раҳбарлар томонидан амалдаги қонунчиликка риоя қилинмаганлиги, масалага оид барча ҳужжатлар пукта ўрганилмаганлиги натижасида келиб чиққанлиги маълум бўлди.

Вилоят ҳокимлиги томонидан мазкур ҳолатга қонуний баҳо бериш учун тегишли ҳужжатлар вилоят прокуратурасига тақдим этилди. Вилоят прокуратурасининг ҳулосасига кўра, қўшимча ахборот берилмади.

Ш.ИБРАГИМОВ,
Анджон вилояти ҳокимининг ўринбосари

Маълумки, жорий йилнинг 1 май ойда Президентимизнинг "Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси қабул қилинганлигининг 60 йиллигига бағишланган Тадбирлар дастури тўғрисида"ги Фармони эълон қилинди. Мазкур Фармон моҳият-этибори билан инсоният тараққиётининг энг эзгу мақсадлари ва демократик қадриятлар тимсоли бўлган гоят муҳим халқаро ҳуқуқий ҳужжат — Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларациясининг 60 йиллигини муносиб нишонлаш ва мамлакатимизда инсон манфаатларини кўзлаган ҳолда унинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш мақсадида демократик, сиёсий-иқтисодий, ижтимоий-маънавий ислоҳотларни чуқурлаштириш борасида амалга оширилаётган кенг қамровли ишларни янада ривожлантиришга муносиб улуш қўшади, десак янглишмаймиз.

Зотан, истиқлолнинг дастлабки кунлариданоқ мамлакатимизда инсон омилига эътибор олиш қадрият сифатида эътироф этилди. Бу фикрнинг исботи учун Ўзбекистон мустақил давлат сифатида эълон қилинганидан сўнг орадан бир ой ўтгач, инсоният ҳурлигининг буюк хартияси — Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларациясига қўшилганини эсга олиш kifоя. Дарҳақиқат, бу дадил одим замирида инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш билан йўғрилган олижаноб эзгу мақсад мужассам эдики, Ўзбекистон бу йўлда огишмай олға интилди. Пировардида мамлакатимизда фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини халқаро ҳуқуқ нормаларига тўла мослаштирилди. Шу тариқа демократик ҳуқуқий давлат, кучли фуқаролик жамияти барпо этиш йўлини танлаган Ўзбекистон инсон ҳуқуқлари ва манфаатларини давлат сиёсатининг устувор йўналиши этиб белгилади. Бу борада мамлакатимизнинг инсон ҳуқуқлари бўйича 60 та асосий ҳужжатга қўшилгани ва шунинг баробарида БМТ томонидан қабул қилинган олтита асосий халқаро шартнома қатнашчисига айлангани ҳам фикримизнинг ёрқин далилидир. Мазкур ҳуқуқий-норматив ҳужжатлардаги тамойиллар инсоннинг сиёсий, иқтисодий, ижтимоий, маданий ҳуқуқ ва эркинликларини ишончли ҳимоя қилинишини кафолатлайдиган Конституциямиз ҳамда амалдаги қонунчилигимиз меъёрларида ўзининг теран ифодасини топди. Шунинг ҳам айтиш жоизки, Конституциямиз умуминсоний принципларга асосланган демократик тамойиллари билан халқаро ташкилотлар ва холис экспертлар томонидан энг халқчил ҳуқуқий акт сифатида тан олинди. Шунингдек, юртимизда инсон ҳуқуқ ва эркинликларининг ҳуқуқий асослари яратилиши баробарида унинг амалда таъминланишини кузатувчи институтлар ҳам жорий этилди. Чунончи, Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман), Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази, Амалдаги қонун ҳужжатлари Мониторинг институти ҳамда Фуқаролик жамиятини ўрга-

ниш институти эндиликда изчил фаолият олиб бораётгани билан катта эътибор қозонмоқда.

Шунинг ҳам эсга олиш жоизки, Вазирлар Маҳкамасининг 2003 йил 27 августдаги "Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги фаолият-

роқ йўлга қўйишимиз лозим. Зеро, инсон ҳуқуқлари ҳар биримизнинг тақдиримизга дахлдор масаладир.

тамойилларига содиқлигини тарихий аҳамиятга эга амалий ишлари билан исботламоқда. Мамлакатимизда шу

ДЕМОКРАТИК ҚАДРИЯТЛАР ТИМСОЛИ БЎЛГАН ҲУЖЖАТ

юртимизда инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлаш, ҳимоя қилиш, унга риоя этиш муҳим мезон саналади

Албатта, инсоннинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашда ўз ҳуқуқларимизни тўлақонли билишимиз муҳим аҳамиятга эга. Зотан, ўз ҳуқуқларини биладиган ва уларнинг таъминланишини талаб этадиган ҳар қандай кишига кўмаклашиш, унинг ҳуқуқларини муҳофаза этиш енгил кечади. Бу борада инсон ҳуқуқлари таълим бериш тизими ташкил этилган. Қолаверса, инсон ҳуқуқларини ҳимоя этишнинг ноҳуқумат тизими ҳам жорий этилган. Республикада 5 мингдан зиёд нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳам бор.

Юртимизда инсон ҳуқуқ ва эркинликларига амал этилиши таъминланиши ва бу соҳада тарғибот ишларини кучайтиришни рағбатлантириш мақсадлари кўзланган Миллий ҳаракат режаси қабул қилиниб, унда белгиланган чора-тадбирлар ижроси таъминланмоқда.

Дарҳақиқат, мамлакатимизда амалга оширилаётган барча соҳадаги ислоҳотлар мазмун-моҳияти билан инсонни улуғлашга, унинг шаъни, қадр-қимматини оширишга ва манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилгани билан қимматлидир.

Айтиш мумкинки, Ўзбекистон ўзининг инсон ҳуқуқлари ва эркинликлари

йил 1 январдан ўлим жазосини бекор қилиш, қамоққа олишга санкция бериш ҳуқуқини судларга ўтказиш, сиёсий партияларнинг давлат ва жамият ҳаётидаги ўрни, ролини кучайтириш, бола ҳуқуқлари тўғрисидаги тарихий аҳамиятга эга қонунлар кучга кирди.

Давлатимиз раҳбарининг юқорида қайд этилган Фармони бу борада олиб борилаётган кенг қўламли ишларнинг янада рағбат топishi муносиб улуш қўшади, десак янглишмаймиз.

Мазкур Фармон қабул қилиниши билан фуқаролик жамиятини ривожлантириш, инсон ҳуқуқларини таъминлаш ва ҳимоя қилиш масалалари билан шуғулланувчи муассасалар фаолиятини тақомиллаштириш ва ривожлантириш борасида салмоқли ишлар амалга оширилди. Айтайлик, Фармонда кўзда тутилган дастурларга оид китоблар, журналлар нашр этиш ва сайёр кўргазмалар ташкил этиш ҳам ўрин олган. Шунга қўра, Адлия вазирлиги томонидан мамлакатимиз бўйлаб сайёр кўргазмалар ўтказилмоқда ва бу жорий йил охирига қадар давом этади.

Хусусан, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш соҳасида аниқланган қонунбузилиш ҳолатларини бартараф этиш мақсадида адлия органлари томонидан 449 та тақдимнома киритилган, улардан 415 таси тўла қаноатлантирилган. Қолган тақдимномалар ҳам белгиланган тартиб ва муддатда кўриб чиқилади.

Фуқароларнинг бузилган ҳуқуқларини тиклаш мақса-

дида адлия органлари томонидан суд органларига 1079 та, яъни 282 миллион сўмлик даъво аризалари киритилган бўлиб, улардан 738 та, яъни 191 миллион сўмлик даъво аризалари қаноатлантирилган, бугунги кунга қадар 629 таси, яъни 159 миллион сўмлик белгиланган тартибда ундириб берилган.

Суд қарорларига мувофиқ, 53 та даъво аризаси бўйича 12 нафар мансабдор шахсдан маънавий ва моддий зарарни қоплаш учун 9 миллион сўм ундирилган.

Ўрни келганда шунинг ҳам айтиш жоизки, Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси қабул қилинганлигининг 60 йиллигига бағишланган тадбирларда давлат ташкилотлари ва муассасалари, жамоат бирлашмалари, оммавий ахборот воситаларининг фаол иштирок этиши энг муҳим вазифа этиб белгиланган. Мазкур вазифа ижросини таъминлаш мақсадида Олий Мажлиснинг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман) ҳамда Адлия вазирлиги ўртасида "Инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш, ҳимоя қилиш ва унга риоя этиш соҳасида ҳамкорлик қилиш тўғрисида" 2008-2009 йилларга мўлжалланган тадбирлар режаси тасдиқланди. Ушбу режа асосида жойлардаги адлия бошқармалари ҳамда Омбудсманнинг минтақавий вакиллари ўзаро ҳамкорликда фаолият олиб бормоқдалар. Шунингдек, 2007 йил 26 апрелда Адлия вазирлиги ҳамда Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий марказининг 2007-2008 йилларга мўлжалланган тадбирлар режаси ишлаб чиқилди ва амалиётга татиқ этилди. Мазкур ҳамкорликдаги режалар инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасида амалга оширилаётган ишлар кўламини янада кенгайтиришга хизмат қилади.

Хулоса ўрнида шунинг эътирофи этиш жоизки, Адлия вазирлиги ва унинг жойлардаги органлари томонидан Президентимизнинг 2008 йил 1 майдаги "Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси қабул қилинганлигининг 60 йиллигига бағишланган Тадбирлар дастури тўғрисида"ги Фармони ижросини сўзсиз бажариш чоралари кўрилмоқда. Бу ўз навбатида мамлакатимизда инсон ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилишда муҳим аҳамият касб этиши баробарида халқаро ҳуқуқ тизимини шакллантиришнинг сиёсий, ҳуқуқий пойдевори саналган Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси қабул қилинганлигининг 60 йиллигини муносиб нишонлашда муҳим ўрин эгаллайди, десак янглишмаймиз.

Абдуҳалим АҲМЕДОВ,
Адлия вазирлиги биринчи ўринбосари

Тизим Тадбирлари

АЁЛЛАР МАНФААТИ

Пойтахтимиздаги Фуқаролик жамиятини ўрганиш институтида "Ўзбекистонда мустақиллик йилларида аёлларнинг ҳуқуқ ва манфаатлари ҳимоя қилиниши" мавзусида давра суҳбати бўлиб ўтди.

Унда асосий эътибор хотин-қизлар ҳақ-ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳимоя қилиш, уларнинг ҳаётдаги, жамият, давлат ва бошқарув органларидаги фаолиятини кенгайтириш ва имкониятлар яратиш масаласига қаратилди.

Хотин-қизлар масалаларига доир қатор фармон ва қарорлар қабул қилиниб, ҳаётга татбиқ этилгани ва улар ижроси юзасидан олиб борилаётган ишлар хусусида нотиклар алоҳида тўхтадилар.

Шунингдек, ноҳуш ҳолатларни олдини олиш, кўпроқ иш ўринлари яратиш, сиёсий-ҳуқуқий онгини ошириш каби масалалар юзасидан тақлифлар билдирилди.

Гулсумхон ШОДИЕВА,
"Инсон ва қонун" мухбири

ҚАРОР МОҲИЯТИ

Тошкент вилояти адлия бошқармасида "Тадбиркорлик субъектларини ихтиёрий тугатиш ва уларнинг фаолиятини тўхтатиш тартиби" мавзусига бағишланган семинар ўтказилди.

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 27 апрелдаги "Тадбиркорлик субъектларини ихтиёрий тугатиш ва уларнинг фаолиятини тўхтатиш тартибини тақомиллаштириш тўғрисида"ги Қарори тадбиркорлик фаолиятини ихтиёрий тугатишнинг соддалаштирилган, қулай тартибини ва унинг ҳуқуқий асосларини белгилаб берди.

Семинар иштирокчилари корхоналарни ихтиёрий тугатишнинг соддалаштирилган тартибига ўтишда Қарор талабларини ўз вақтида ва тўлиқ таъминлаш бўйича фикр ва мулоҳазалар билдирдилар.

Зоир ЭРГАШЕВ,
Тошкент вилояти адлия бошқармасининг етакчи маслаҳатчиси

НОТАРИАТ ФАОЛИЯТИ

Андижон вилояти адлия бошқармаси томонидан Хўжаобод тумани ҳокимлигида "Ўзбекистон Республикасининг Нотариат тўғрисидаги Қонуни" ижроси юзасидан "Нотариал ҳаракатлар ва уларни амалга оширишнинг асосий қоидалари" мавзусида йиғилиш ўтказилди.

Тадбирда нотариат фаолиятининг ташкилий асослари, нотариал ҳаракатлар ва уларни амалга ошириш қоидалари, битимларни тасдиқлаш, мерос, мол-мулкнинг кўриқланишига доир чора-тадбирлар, меросга бўлган ҳуқуқ тўғрисида гувоҳномалар бериш каби масалалар ҳақида сўз юритилди.

Йиғилишда туман ҳокимлиги, вилоят адлия бошқармаси, ФХД бўлими, нотариал идоралар вакиллари, маҳалла фуқаролар йиғинлари фаоллари иштирок этдилар.

Қамолитдин ЖАЛОЛИДИНОВ,
Андижон вилояти адлия бошқармаси ходими

ИЖРОГА БАҒИШЛАНДИ

Сирдарё вилояти адлия бошқармасида Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 26 майдаги "Васийлик ва ҳомийлик органига ота-онанинг қаровисиз қолган болалар тўғрисидаги маълумотларни тақдим этиш тартиби ҳақидаги Низомни тасдиқлаш тўғрисида"ги қарори ижроси юзасидан йиғилиш бўлиб ўтди. Унда туманлар ва шаҳарлар ФХД бўлими мудирилари, ҚФЙ раислари, давлат ва хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар иштирок этдилар.

Йиғилишда мазкур қарорнинг мазмун-моҳияти, ота-она қаровисиз қолган болалар манфаатларини ҳар томонлама таъминлаш, воқға етмаган болалар ҳуқуқларини ҳимоя қилишда унинг аҳамияти алоҳида таъкидланди, қарор бўйича фикр-мулоҳазалар билдирилди, кенг омма ўртасида бу масала юзасидан тушунтириш ишларини олиб бориш борасида ўзаро келишиб олинди.

Гулҳаё РАСУЛОВА,
Сирдарё вилояти адлия бошқармаси ходими

ВАСИЙЛИК ВА ҲОМИЙЛИК

Бухоро вилояти адлия бошқармаси ташаббуси билан Когон шаҳар Темирйўлчилар биносида сайёр семинар-йиғилиш ўтказилди.

Унда Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 26 майдаги 110-сонли қарори билан тасдиқланган "Васийлик ва ҳомийлик органига ота-онанинг қаровисиз қолган болалар тўғрисидаги маълумотларни тақдим этиш тартиби ҳақидаги Низомни тасдиқлаш тўғрисида"ги қарори муҳокама қилинди.

Мазкур қарорга асосан, ота-она қарамогисиз қолган болаларни рўйхатга олиш ва уларни жойлаштириш учун масъул бўлган ҳар бир муассасанинг вазифалари белгилаб олинди ва қарор талабини тўлақонли бажариш бўйича тегишли тасвирлар берилди.

Шунингдек, никоҳдан ажралишларнинг олдини олиш чоралари мавзусида маъруза қилиниб, ёш оилалар ўртасидаги ажралишларга сабаб бўлаётган омиллар, уларни бартараф этиш чоралари муҳокама қилинди.

Феруза БОЗОРОВА,
Бухоро вилояти адлия бошқармаси ходими

АДВОКАТЛИК КАФОЛАТЛАРИ

(Давоми. Боши биринчи бетда)
Статистик маълумотларга кўра, 2008 йилнинг биринчи ярмида 301 нафар шахс адвокатлик фаолияти билан шуғулланиш учун белгиланган тартибда лицензия олган, 122 нафари адвокатлик фаолияти билан шуғулланмоқда. Республикада адвокатлик тузилмаларининг ташкилий шакллари сифатида 1 та адвокатлик ҳайъати, 6 та адвокатлик фирмаси, 27 та адвокатлик бюроси ташкил этилган. Ўзбекистон Республикаси Адвокатлар Ассоциациясининг Қорақалпоғистон Республика-

си бўлими, ихтиёрий аъзоликка асосланган касбий жамоат бирлашмаси шаклидаги нодавлат ташкилот бўлиб, бугунги кунда 88 дан ортиқ адвокатни бириктирган. Шу йил 22 май кунини адвокатлар иштирокида ўтган йиғилишда адвокатликка номзод шахсларнинг маълумотлари кўриб чиқилиб, улар камидан бир йил юридик стажга эга бўлиши, камидан олти ой адвокатлик тизимида малака ўтатиш ва соҳа бўйича имтиҳон топшириши тасвир қилинди. Шунингдек, адвокатларнинг ўзини ўзи бошқариш

органи мақоми Палатага тенглаштирилди ва унга барча адвокатларнинг мажбурий аъзоллиги белгиланди.

Адвокатлар Палатасининг асосий вазифалари куйидагилардан иборатдир:

- демократик ҳуқуқий давлатда кучли мустақил адвокатурани тизимини барпо этишга кўмаклашиш;
- адвокатларнинг ҳимоячи ва вакил сифатида ўз вазифаларини амалга ошириш жараёнида касбий фаолиятини ҳимоя қилиш;
- адвокатуранинг ижтимоий-иқтисодий ривожланиш йўллари ва йуна-

лишини ишлаб чиқиш;

- адвокатурани фаолиятини, шахснинг ҳуқуқ ва эркинликларига тааллуқли қонун лойиҳаларини тайёрлаш ва муҳокама қилишда иштирок этиш;
- адвокатурани адвокатлар манфаатига дахлдор масалаларни давлат органлари томонидан ҳал этишда қатнашиш;
- адвокатлик фаолияти ҳақида статистик маълумотларни йиғиш ва ўрганиш, ижобий иш тажрибаларини оммалаштириш;
- адвокатлар касб этикаси қоидаларига ва қасамёда риоя этишларини назорат қилиш, туман

(шаҳар)ларда ҳуқуқий маслаҳатхоналар очиш, адвокатларнинг касб малакасини оширишда ва узлуксиз ҳуқуқий таълим олишларида амалий ёрдам кўрсатиш.

Адвокатларнинг касбга оид малакасини ҳамда ҳуқуқий билиминини мунтазам равишда ошириб бориш долзарб масалалардан биридир. Бу борада Адвокатлар Палатаси адвокатликнинг аъзолик бадаллари ҳамда донор ташкилотлар маблағларини жалб қилган ҳолда адвокатурани соҳасига оид қўллаш ва дарсликлар яратиш, адвокатурани тузилмаларининг моддий, ил-

мий-услубий базасини шакллантириш юзасидан сазй-ҳаракатлар олиб бориши муҳим аҳамият касб этади.

Президентимиз Фармони эса адвокатларнинг касб малакасини ошириш, уларнинг касб этика қоидаларига риоя этишини назорат қилиш, адвокатлик фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензияга эга бўлиш учун қўйилаётган талабларни кучайтириш, адвокатлар томонидан кўрсатилмаган юридик ёрдам сифатини янада ошириш учун шароитлар яратилишини кафолатлайди.

Клара АЛЛАШЕВА,
Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлигининг биринчи ўринбосари

